

DE ZEEMANSPOT

De "Zeemanspot" was een verzetsorganisatie die gedurende de bezetting van Nederland in de Tweede Wereldoorlog financiële steun verleende aan de families van buitengaats verkerende Nederlandse zeelieden. Uit deze organisatie is later het zogenaamde "Landrottenfonds" ofwel het Nationaal Steun Fonds voortgekomen dat ook wel als de bank van het verzet wordt gezien.

De eerste groep van Nederlanders die onder druk werden gezet door de bezetter waren de families van de zeevarenden die weigerden terug te keren naar de bezette gebieden om zich onder Duitse controle te

plaatsen. Naar schatting bleven de meeste van de 18.000 zeelieden na 1940 weg uit Nederland. Na eerste dreigementen werden de rederijen in oktober 1941 geboden om het betalen van gages op zogenaamde week- en maandbrieven te stoppen. Als gevolg zouden de achtergebleven gezinnen alleen aanspraak kunnen maken op een minimale steun volgens de normen van Maatschappelijk Hulpbetoon. De bezetter hoopt op deze manier Nederlandse zeelieden te bewegen terug te keren naar Nederland en hen zo te onttrekken aan de geallieerde strijdkrachten.

Op verschillende plekken ontstonden spontane hulpcomités voor de getroffen families. Een vroeg voorbeeld is het Tromp Fonds, opgericht door de oud marineofficier Iman Jacob van den Bosch, werkzaam bij Philips, die in december 1940 in Eindhoven al was begonnen met het ondersteunen van de families van militair personeel, vissers en zeevarenden die na de meidagen van 1940 naar Engeland waren vertrokken. Na de directe maatregelen van de Duitse bezetter tegen de families van zeevarenden werd toen de Zeemanspot opgericht onder leiding van Abraham Filippo, gezagvoerder bij de Holland-Amerika Lijn (HAL), woonachtig in Rotterdam.

Alhoewel minister Steenberghe via Radio Oranje op 17 april 1941 had toegezegd dat de Nederlandse regering garant zou staan voor leningen ten behoeve van financiële steun aan de families van zeevarenden, leek het moeilijk een praktische implementatie te vinden en dus werd het systeem van de Zeemanspot aanvankelijk gebaseerd op donaties. In januari 1942 vroeg Filippo aan de bankier Walraven van Hall (met de schuilnamen Van Meerveldt of Van Tuyl) om een "Zeelieden Fonds" op te zetten in Amsterdam. Van Hall bedacht dat men van de garantie van Londen gebruik kon maken als men een administratie bij kon houden van de verstrekte leningen. Deze administratie werd gebaseerd op waardeloze waardepapieren zoals verlopen aandelen of zilverbonnen. Walraven van Hall richtte zich voornamelijk op de contacten tussen de Zeemanspot en de illegaliteit terwijl zijn broer Gijs van Hall zorg droeg voor de administratie.

Een flinke bijdrage aan de Zeemanspot werd gegenereerd door de bezetter zelf, toen die op 13 maart 1943 alle bankbiljetten van 1000 gulden ongeldig verklaarde. De gebroeders Van Hall en Filippo zagen hun kans schoon om instellingen en individuen te helpen met het omwisselen van hun ongeldige bankbiljetten en voorzagen op die manier de Zeemanspot van extra inkomsten. In Amsterdam ging het kassaldo omhoog van 212.000 naar 785.000 gulden, terwijl in Rotterdam een reserve van 1 miljoen werd aangelegd.[1] Door deze significante schaalvergroting ontstond de mogelijkheid om de financiële steun sterk uit te breiden naar andere groepen, zoals personen die getroffen waren door de Februaristaking, onderduikers, illegale pers, spionage, etc. Hier scheidden de wegen tussen Filippo en de Van Halls en Van den Bosch. Filippo wilde gericht blijven op de originele doelgroep van de Zeemanspot terwijl anderen de mogelijkheid wilden benutten om op een veel grotere schaal de illegaliteit en het verzet te ondersteunen. Aldus werd het zogenaamde

"Landrottenfonds" opgericht dat later de naam Nationaal Steun Fonds kreeg en onder leiding stond van Iman Jacob van den Bosch en Walraven van Hall. De Zeemanspot heeft voor ongeveer 4700 gezinnen van koopvaarders gezorgd, 1400 van marine personeel en 300 gezinnen van leden van de landmacht met een totaal budget van fl. 5.200.000.

Op 12 februari 1945 werd Van Hall, samen met zeven anderen onder wie Hendrik Roelof de Jong, als represaille gefusilleerd bij de Jan Gijzenbrug in Haarlem

Uit o.a. Wikipedia en captain Albert's Blog

Wally van Hall

Verzetstrijder Walraven van Hall

Volledige naam	Walraven van Hall
Geboren	10 februari 1906, Amsterdam
Overleden	12 februari 1945, Haarlem
Land	Nederland
Ook bekend als	de Olieman, Van Tuyl, Barends en oom Piet
Groep	Nationaal Steunfonds

Gijs van Hall

Algemene informatie

Volledige naam	Gijsbert van Hall
Geboren	21 april 1904
Geboorteplaats	Amsterdam
Overleden	22 mei 1977
Overlijdensplaats	Amsterdam
Partij	PvdA
Titulatuur	Mr.
Politieke functies	
1956-1971	Lid Eerste Kamer
1957-1967	Burgemeester van Amsterdam

Gezagvoerder Abraham Filippo